

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگرفته از: بنیاد فرهنگ استراتژیک*
نویسنده: والنن کاتاسانوف
برگردان: ک. رادین
۱۹ می ۲۰۲۳

افشاگری‌های «زبیگنیف برژینسکی» که مسکو نباید آنها را فراموش کند

یک سال گذشته است، اما کوچکترین نشانه‌ای از آغاز نوسازی نمی‌بینم. تنها "انطباق و سازواری" وجود دارد که هر لحظه می‌تواند با ریزش و فروپاشی جایگزین شود. «برژینسکی» نوسان و بی‌ثباتی اقتصاد روسیه که بر اساس نسخه‌های توافق و همراهی واشنگتن برنامه‌ریزی شده بود، را فهمیده بود. به اصطلاح اقتصاد بازار روسیه کاملاً با بودن طولانی مدت در شرایط حالت تحریمی (مانند اقدامات نظامی طولانی) منطبق و مناسب نیست. نیاز ضروری به جایگزینی الگوی «بازاری» اقتصاد با مدل «بسیج و متحرک‌سازی» هست. و تجهیز و بسیج برای آن که صنعتی‌سازی جدید آغاز شود ضروری است. اگر این کار انجام نشود، قسمت دوم پیش‌بینی «زبیگنیف برژینسکی» درست در خواهد آمد.

به‌یاد «زبیگنیف برژینسکی» (۲۰۱۷ - ۱۹۲۸) می‌افتم به این دلیل که بسیاری از گفته‌های او در مورد روسیه، هر چند ممکن است عجیب به‌نظر برسند، برای رهبری کشورمان مفید هستند. امروز گفته‌های «برژینسکی» در مورد روابط روسیه و اوکراین، در مورد موقعیت غرب در رابطه با اوکراین و روابط روسیه - اوکراین، در مورد ورود کریمه به ترکیب فدراسیون روسیه اهمیت ویژه‌ای دارد. «برژینسکی» در مقاله خود به‌نام "همکاری نارس" (۱۹۹۴)، نوشت: "روسیه می‌تواند یا یک امپراتوری، یا یک دموکراسی باشد، اما نه هر دو در یک زمان ... بدون اوکراین، روسیه دیگر یک امپراتوری نیست، با اوکراین، تطمیع شده و سپس تابع، روسیه خودبه‌خود به یک امپراتوری تبدیل می‌شود." «برژینسکی» در کتاب «صفحه شطرنج بزرگ» (۱۹۹۷)، شش مرکز ژئوپلیتیک جدید را نام می‌برد که در

جهان پس از جنگ سرد به وجود می‌آیند و واشنگتن باید آنها را تحت مهار و فرمان خود نگه دارد. در این لیست اوکراین در مقام نخست به‌شمار می‌رود (پنج کشور دیگر: آذربایجان، کوریای جنوبی، ترکیه و ایران هستند). و بار دیگر این ایده و فکر تکرار می‌شود: بدون اوکراین، روسیه از امپراتوری اوراسیا دست بر خواهد داشت. بدون اوکراین، روسیه باز هم می‌تواند به‌خاطر موقعیت و جایگاه امپراتوری مبارزه کند، اما در این صورت به‌طور کلی تبدیل به یک دولت امپراتوری آسیائی خواهد شد.» و به عکس: «اگر مسکو کنترل اوکراین با جمعیت ۵۲ میلیونی (در سال‌های پس از انتشار کتاب برژینسکی، جمعیت اوکراین بسیار کمتر شده است: در آستانه عملیات ویژه نظامی جمعیت اوکراین برابر ۴۱/۲ میلیون نفر بود. و. ک.) و منابع بزرگ آن و همچنین دستیابی به بحیره سیاه را دوباره پس بگیرد، آنگاه روسیه خودبه‌خود دوباره ابزار تبدیل شدن به یک دولت قدرتمند امپراتوری را به‌دست خواهد آورد که، در اروپا و آسیا مستقر خواهد شد.» «برژینسکی» بسیار بیم داشت که اوکراین به مزیت اصلی در سیاست خارجی مسکو که به الحاق دوباره همسایگان تلاش خواهد کرد، تبدیل شود: «آنچه که اوکراین با گذر زمان به دلایلی «دوباره منسجم و یکپارچه» شود، برای بسیاری از نخبگان سیاسی روسیه به‌مثابه یک ایمان تعصب‌آمیز باقی خواهد ماند.» «برژینسکی» نگرانی زیادی در مورد آن که واشنگتن، ضمن دور شدن از دشواری‌های ژئوپلیتیکی دیگر، ممکن است توجه کافی به مرکز ژئوپلیتیک نوظهور در برابر (در مواجهه با) اوکراین را، نداشته باشد، بیان کرده است: «ماندگاری ... اوکراین... در تردید باقی خواهد ماند، به‌ویژه اگر توجه امریکا به مسائل دیگر معطوف شود، مانند بحران جدید داخلی در اروپا، افزایش شکاف بین ترکیه و اروپا، یا رشد و اوجگیری خصومت در روابط ایران و امریکا». پس از پیوستن کریمه به روسیه، «برژینسکی» توجه خود را به روابط روسیه و اوکراین افزایش داد. وی نوشت: «نمی‌دانم (آیا کریمه برای اوکراین از دست رفته است)، اما به این پرسش باید به زمانی برگشت که روابط بین اوکراین و روسیه تا حد معینی دوباره منطقی و با ثبات شود. روس‌ها نامعقولی، حساسیت و تهییج‌پذیری را به این روابط وارد کردند، آنها یک حمله راهزانه به کریمه انجام دادند، آن را آنطور که مافیا این امر را انجام می‌داد، پنهان کردند. اما آنها باید از به کار گرفتن چنین برخورد و رویکردی به کل اوکراین احتیاط کنند - این امر به انفجار بسیار نیرومندتری در قلب اروپا، به درگیری که جهان از سال ۱۹۳۹ ندیده است، منجر خواهد شد.»

آنطور که از این عبارت معلوم است، «زبیگنیف» واشنگتن را به احتیاط و ملاحظه‌کاری فرامی‌خواند. اما سخنان این سیاستمدار امریکائی در سال‌های ۲۰۲۳ - ۲۰۲۲ توسط رهبری امریکا فراموش شد، واشنگتن آنچه را که ممکن است انجام می‌دهد تا انفجار نیرومندی را در قلب اروپا برانگیزد، که می‌تواند به امریکا نیز اصابت کند. هم‌زمان «برژینسکی» توان دفاعی اوکراین را با شک و تردید ارزیابی می‌کرد. در گرما گرم رویدادهای سال ۲۰۱۴ در کریمه، می‌نویسد: «در کریمه، از ۲۰ هزار نظامی اوکراینی، هیچ‌کس به ابتکار خود شلیک نمی‌کرد. من خودم اصالتاً اروپائی هستم، الان وقتی به میهن پدر و مادرم فکر می‌کنم، نمی‌توانم تصور کنم که از ۲۰ هزار سرباز پولندی هنگام مبادرت یک نیروی خارجی برای به‌دست گرفتن قدرت، هیچ‌کس شلیک نکرده باشد. من فکر می‌کنم یک نبرد بزرگ رخ می‌داد. آنچه که در اوکراین همه چیز دگرگونه رخ داد، حکایت از چیزی دارد. پوتین نتیجه‌گیری‌های خود را انجام داد. فهمید که همه چیز حتی ساده‌تر از آنچه او انتظار داشت است. «برژینسکی» از ارائه تسلیحات به اوکراین برای جنگ آینده با روسیه دفاع کرد: «دادن سلاح‌های دفاعی به اوکراین برای دفاع از شهرهای بزرگ معقولانه می‌بود، برای نمونه، سلاح‌های ضد تانک یا خمپاره‌اندازها، چون که ما باید بهای خشونت روسیه را بالا ببریم. تصرف شهری که جمعیت آن در حالت دفاعی است، مستلزم هزینه‌های بسیار بالائی است. با این وجود، واشنگتن نتیجه‌گیری‌های خود را از درس کریمه انجام داده است. در دوره سال‌های ۲۰۲۲ - ۲۰۱۴ (پیش از آغاز عملیات ویژه نظامی) ایالات متحده

امریکا به‌طور فعال به "میدان" کمک نظامی کرد. من در این مورد در مقاله "شور و هیجان دبیرکل ناتو: کمک نظامی این بلوک به اوکراین به دو برابر تولید ناخالص داخلی آن فراتر رفته است" سخن به‌میان آورده‌ام. «برژینسکی» بر آن بود که به اوکراین برای این که بخشی از اروپا شود، لازم است کمک کرد. و برای روسیه، او فکر می‌کرد، بهترین معامله ورود به اتحادیه اروپا خواهد بود، جایی که هم کیف و هم مسکو را از بروکسل هدایت و اداره می‌کردند. «برژینسکی» در مصاحبه با شبکه تلویزیونی اوکراینی «اینتر» در ماه اکتوبر سال ۲۰۱۴ گفت: «اوکراین باید واقعاً ثابت کند که می‌خواهد بخشی از جهان اروپا شود. اگر آن به این امر دست یابد، آنگاه روسیه تنها یک دورنما را خواهد داشت - گردن نهان به این واقعیت و تبدیل شدن خود به بخشی از اروپا ... اگر آن [روسیه] این کار را نکند، در این صورت به دست‌نشانده به تاراج برده شده چین تبدیل خواهد شد».

«برژینسکی» دو ماه پیش از مرگ خودش، در مارچ سال ۲۰۱۷، در مصاحبه ای با نشریه "Gazeta.Ru" افشاگری را زیر را به میان گذاشت: "پوتین باید به آینده خود فکر کند. البته تمرکز بیش از اندازه نخبگان قدرت در روسیه بر کسب ثروت می‌تواند با گذشت زمان واکنش‌های اجتماعی و خصومت را برانگیزد. این امر هنوز روی نداده است، اما فکر می‌کنم خطر بالقوه چنین جریان‌ها و گرایشاتی وجود دارند.» خوب، این یک توصیه کاملاً معقولانه‌ای است. می‌خواهم باز اظهار نظر دیگری را از «برژینسکی» نقل کنم که می‌توان آن را اشاره‌ای به مسکو دانست. «برژینسکی» در مصاحبه ای به تاریخ ۴ جنوری ۲۰۰۸ با «دیوید ایگناتوس»، روزنامه‌نگار "واشنگتن پست" گفت: «... اگر خط لوله بسته شود - پیامدهای آن در غرب بلافاصله رخ خواهد داد و پیامدهای مالی در روسیه پس از سه چهار یا پنج سال احساس خواهند شد، که به روس‌ها امتیاز کوتاه مدت در وارد آوردن فشار می‌دهد.» (زیبگنیو برژینسکی "شانس دوم. امریکا و جهان." - مسکو: شرکت انتشاراتی AST - ۲۰۱۸، ص ۳۶۹). من این سخنان را آینده‌نگرانه و پیش‌گویانه می‌دانم. بخش نخست پیش‌بینی‌های این سیاستمدار امریکائی به حقیقت پیوسته است ... البته اقتصاد ما در ماه‌های نخست جنگ تحریم‌ها بار اضافی زیادی را پشت سر گذاشت. اما اکنون همه مقامات روسیه یک‌پارچه می‌گویند: اقتصاد داخلی با اوضاع جدید "انطباق" یافته است. حتی امید به رشد اقتصادی به‌وجود آمده است. من فعلاً نسبت به این نوع انتظارات که در آنها مطلوب و دلخواه به‌عنوان واقعی برآمد کند، بسیار محتاط هستم. جدا چند روز پیش، مصاحبه بزرگ من منتشر شد که: «آیا غرب پیروزی اقتصادی روسیه را به رسمیت شناخت؟ فریب نخورید» نام دارد. برای آن که بخش دوم «پیش‌بینی» «برژینسکی» تحقق نیابد («بعد از سه، چهار یا پنج سال»)، دولت ما باید قاطع‌ترین اقدامات را در زمینه نوسازی اقتصاد بر عهده بگیرد. یک سال گذشته است، اما کوچکترین نشانه‌ای از آغاز نوسازی نمی‌بینم. تنها "انطباق و سازواری" وجود دارد که هر لحظه می‌تواند با ریزش و فروپاشی جایگزین شود. «برژینسکی» نوسان و بی‌ثباتی اقتصاد روسیه را که بر اساس نسخه‌های توافق و همراهی واشنگتن برنامه‌ریزی شده بود، فهمیده بود. به اصطلاح اقتصاد بازار روسیه کاملاً با بودن طولانی مدت در شرایط حالت تحریمی (مانند اقدامات نظامی طولانی) منطبق و مناسب نیست. نیاز ضروری به جایگزینی الگوی «بازاری» اقتصاد با مدل «بسیج و متحرک‌سازی» هست. و تجهیز و بسیج برای آن که صنعتی‌سازی جدید آغاز شود ضروری است. اگر این کار انجام نشود، قسمت دوم پیش‌بینی «زیبگنیف برژینسکی» درست در خواهد آمد.

* <https://www.fondsk.ru/news/2023/04/25/otkrovenija-zbigneva-bzhezinskogo-o-kotoryh-moskva-ne-dolzha-zabyvat-59102.html>